

DECIZIE

18 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrative lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Nina Vascan

examinând recursul depus de Tatiana Timercan,
în cauza de contencios administrativ, la acțiunea depusă de Tatiana
Timercan împotriva Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al MAI
cu privire la repunerea în termen a acțiunii, recunoașterea ilegalității
răspunsului, obligarea achitării indemnizației pentru îngrijirea și creșterea
copilului,
împotriva deciziei din 3 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul declarat de Tatiana Timercan și a fost menținută hotărârea
din 19 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 18 iulie 2018, Tatiana Timercan a depus cerere de chemare în judecată
în ordinea contenciosului administrativ împotriva Inspectoratului General
pentru Situații de Urgență al MAI (în continuare Inspectoratul General pentru
Situații de Urgență) cu privire la repunerea în termen a acțiunii, recunoașterea
ilegalității răspunsului, obligarea achitării indemnizației pentru îngrijirea și
creșterea copilului.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că din 17 februarie 2003
activează în cadrul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, iar la 22
martie 2013 a născut al doilea copil, fiica Taisia Timercan, fapt ce se confirmă
prin certificatul de naștere nr. NA-VI 1710998 eliberat la 9 aprilie 2013 de OSC
sect. Botanica, mun. Chișinău.

Prin ordinul nr. 109 ef. din 13 septembrie 2013 a Serviciului Protecției
Civile și Situațiilor Excepționale (în prezent Inspectoratul General pentru
Situații de Urgență) i-a fost acordat concediu în conformitate cu prevederile art.
124 alin. (2) din Codul muncii pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani,
de la 15 septembrie 2013 până la 22 martie 2016.

Iar conform ordinului nr. 173 ef. din 19 decembrie 2014 a Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale dânsa a întrerupt concediul pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, intrând în exercițiul funcției de la 2 ianuarie 2015.

Având în vedere că la momentul acordării concediului de îngrijire a copilului și nici ulterior, angajatorul nu și-a onorat obligația pozitivă de a-i calcula și achita indemnizația pentru îngrijirea copilului prevăzută de Legea nr. 289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, la 3 iulie 2018 s-a adresat cu o cerere prealabilă în adresa Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, prin care a solicitat calcularea și achitarea indemnizației ce i se cuvine potrivit legislației, însă prin răspunsul nr. 19/7-T-94 din 6 iulie 2018 cererea prealabilă a fost respinsă, deoarece a fost înaintată cu depășirea termenului de 12 luni prevăzut de art. 27 alin. (1) al Legii nr. 289 din 22.07.2004.

În opinia sa răspunsul enunțat este unul neîntemeiat și care urmează a fi anulat, or, prin refuzul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență se încalcă dreptul său de a primi indemnizația pentru creșterea copilului. Or, indemnizația solicitată nu a fost achitată din vina angajatorului și consideră că în această situație urmau a fi aplicate prevederile art. 27 alin. (3) din Legea nr. 289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale

Din considerentul că după cum a fost invocat în acțiune, pârâtul i-a lezat dreptul la proprietate garantat de art. 46 din Constituția RM, ceea ce constituie și o violare a prevederilor art. 3 și 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și a art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție, îmbinat cu art. 14 din Convenție, Tatiana Timercan a depus prezenta acțiune, solicitând repunerea în termenul de adresare în instanța de judecată, recunoașterea ilegalității răspunsului nr. 19/7-T-94 din 6 iulie 2018, obligarea achitării indemnizației pentru concediul de îngrijire a copilului pentru perioada 15 septembrie 2013 – 2 ianuarie 2015.

Prin hotărârea din 19 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cererea cu privire la repunerea în termen a acțiunii depuse de Tatiana Timercan a fost respinsă, iar acțiunea a fost respinsă ca tardivă.

Prin decizia din 3 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Tatiana Timercan și a fost menținută hotărârea din 19 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 29 august 2019, Tatiana Timercan a declarat recurs împotriva hotărârii din 19 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a deciziei din 3 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solictând admiterea recursului, casarea actelor judecătorești contestate ce formează obiectul prezentului recurs, cu pronunțarea unei decizii noi, de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel anexate la dosar, suplimentar invocându-se că sugestiile instanțelor ierarhic inferioare cu privire la încălcarea de către reclamanta-recurentă a termenului de prescripție de adresare cu cerere pentru achitarea indemnizației pentru creșterea copilului sunt

neîntemeiate, or, nu s-a stabilit a cui este vina de a nu se calcula și achita indemnizația lunară pentru creșterea și îngrijirea copilului, dacă aceste cerințe sunt legale, considerându-se ca persoană asigurată în virtutea legii.

La fel, concluzia instanțelor de judecată precum că a omis termenul de prescripție este neîntemeiată, deoarece art. 27 din Legea privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289-XV din 22.07.2004 prevede că sumele indemnizației neachitate la timp, din vina organului care stabilește și plătește indemnizația - se plătesc retroactiv fără nici o limită.

Cu referire la fondul cauzei, recurenta a specificat că dreptul la indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului este un bun protejat de dreptul de proprietate, prevăzut de art. 46 al Constituției RM și Protocolul 1 al Convenției și constituie o sursă primară de existență a beneficiarului, având ca scop îngrijirea și asigurarea copilului până la vârsta de 3 ani cu minimumul necesar pentru existență și prin urmare, instituirea unei limite de 12 luni pentru plata retroactivă a indemnizației reprezintă o ingerință în exercitarea dreptului de proprietate.

Aceste circumstanțe atestă temeinicia acțiunii reclamantei, pe când instanțele de judecată greșit au respins-o ca tardivă, ceea ce denotă că instanțele ierarhic inferioare s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de îndeplinire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei.

Prin referința depusă la 12 noiembrie 2019, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență a solicitat declararea recursului depus de Tatiana Timercan ca inadmisibil, deoarece argumentele invocate în recursul enunțat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ relevă că prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, care în conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar conform art. 245 din același cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Colegiul reține că calea de atac în ordine de recurs a fost exercitată în interiorul termenului legal, deoarece decizia instanței de apel a fost adoptată la 3 iulie 2019 (f.d.124), însă a fost notificată recurentei la 1 august 2019 (f.d.133), iar recursul a fost depus la 29 august 2019 (f.d.134).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ a numit recursul depus de Tatiana Timercan pentru examinare în complet de 5 judecători.

În conformitate cu art. 247 Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și de a remite cauza la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie prin care casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

După cum denotă actele cauzei, Tatiana Timercan din 17 februarie 2003 activează în cadrul Inspectoratului General pentru Situații de Urgență (f.d.10).

La fel, s-a constatat că la 9 octombrie 2010, Tatiana Timercan a încheiat căsătoria cu Spiridon Timercan (f.d.6), iar la 22 martie 2013 s-a născut fiica Taisia Timercan, fapt confirmat prin certificatul de naștere nr. NA-VI 1710998 din 9 aprilie 2013 (f.d.9).

Prin ordinul nr. 109 ef. din 13 septembrie 2013 a Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, reclamantei i-a fost acordat concediu pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, de la 15 septembrie 2013 până la 22 martie 2016 (f.d.11).

Conform ordinului nr. 173 ef. din 19 decembrie 2014 a Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, reclamanta Tatiana Timercan a întrerupt concediul pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, intrând în exercițiul funcției de la 2 ianuarie 2015 (f.d.12).

Tot actele cauzei atestă că, la 3 iulie 2018 reclamanta s-a adresat cu o cerere prealabilă Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, prin care a solicitat achitarea indemnizației pentru concediul pentru îngrijirea copilului pentru perioada 15.09.2013 – 02.01.2015 în mărime de 30 % din venitul mediu lunar (f.d.6-7), însă prin răspunsul nr. 19/7-T-94/18 din 6 iulie 2018, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență a refuzat în satisfacerea cerințelor înaintate de către reclamantă fiind invocată tardivitatea cererii (f.d.8).

Nefiind de acord cu răspunsul primit, reclamanta a depus prezenta acțiune, solicitând repunerea în termen a acțiunii, recunoașterea ilegalității răspunsului nr.19/7-T-94 din 6 iulie 2018 și obligarea achitării indemnizației pentru concediul pentru îngrijirea copilului pentru perioada 15.09.2013 – 02.01.2015.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a respins repunerea în termen a acțiunii și a respins acțiunea depusă de Tatiana Timercan ca fiind depusă tardiv.

Judecând apelul declarat de către Tatiana Timercan, instanța de apel a respins apelul și a menținut hotărârea primei instanțe, considerând că aceasta este întemeiată și legală.

Pentru a se pronunța astfel, instanțele de judecată au reținut că, la caz, termenul de prescripție pentru apărarea dreptului încălcat pentru recurentă a început să curgă de la 22 martie 2013 – data nașterii fiicei Taisia Timercan și a expirat la 22 martie 2014, aceasta fiind ultima zi de depunere a cererii prealabile. Necătfînd la aceasta, cererea prealabilă a fost depusă abia la 3 iulie 2018, iar cererea de chemare în judecată a fost depusă la 19 iulie 2018, astfel la această dată reclamanta a depășit toate termenele de adresare atât în adresa pârâtului, cât și în instanța de judecată.

La fel, instanțele de judecată au concluzionat că declanșarea unui proces cu depășirea termenului de 12 luni de la data îndeplinirii condițiilor de stabilire a indemnizației pentru îngrijirea copilului (nașterea copilului) și după împlinirea vârstei de 3 ani de către copil contravine principiului securității raporturilor juridice și o violare a art. 1 Protocolul nr. 1 Adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale (cauza Dacia SRL din 18.03.2008, cauza Străisteanu ș.a. din 07.04.2009), or, opunerea termenului de prescripție revendicărilor înaintate, anihilează necesitatea examinării pretențiilor înaintate, astfel încât reclamanta-recurentă Tatiana Timercan este sancționată prin efectul legii prin stingerea elementului de protecție juridică a dreptului său material.

Pe cale de consecință, instanțele ierarhic inferioare au menționat că, reclamanta nu a prezentat probe, prin care s-ar fi confirmat că termenul de prescripție a fost omis din motive întemeiate (f.d.62-63, 125-130).

Instanța de recurs conchide, însă, că o astfel de soluție rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele, mai mult că concluziile instanței de apel sunt bazate pe o apreciere unilaterală și arbitrară a materialului probator, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 49 alin. (1) și (2) din Constituția Republicii Moldova statul facilitează, prin măsuri economice și prin alte măsuri, formarea familiei și îndeplinirea obligațiilor ce îi revin. Statul ocrotește maternitatea, copiii și tinerii, stimulând dezvoltarea instituțiilor necesare.

Conform dispozițiilor art. 1 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489-XIV din 8 iulie 1999, indemnizația de maternitate este definită ca o formă de protecție socială ce constă dintr-o sumă de bani acordată prin sistemul public de asigurări sociale femeilor asigurate, precum și celor care au încetat plata contribuției de asigurări sociale în condițiile prevăzute de lege, în caz de naștere a copilului.

Iar dispozițiile art. 2 din legea menționată prevăd că dreptul la asigurări sociale este garantat de stat și se exercită, în condițiile legii, prin sistemul public de asigurări sociale.

Reieșind din dispozițiile art. 123 Codul muncii, concediul medical plătit se acordă tuturor salariaților și ucenicilor în baza certificatului medical eliberat potrivit legislației în vigoare. Modul de stabilire, calculare și achitare a indemnizațiilor din bugetul asigurărilor sociale de stat în legătură cu concediul medical este prevăzut de legislația în vigoare.

Conform art. 5 alin. (1) lit. f) din Legea privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289 din 22 iulie 2004, asigurații din sistemul public de asigurări sociale au dreptul la indemnizație pentru creșterea copilului pînă la împlinirea vârstei de 3 ani.

În temeiul art. 18 alin. (1) lit. a) și alin. (6) din aceeași lege, asiguratul care se află în concediul pentru îngrijirea copilului pînă la împlinirea vârstei de 3 ani la toate unitățile în care desfășoară activități are dreptul la indemnizație lunară pentru creșterea copilului de la data acordării concediului pentru îngrijirea copilului și pînă la data împlinirii vârstei de 3 ani a copilului. Cuantumul lunar al indemnizației pentru creșterea copilului constituie 30% din baza de calcul stabilită la art. 7 pentru fiecare copil, dar nu mai puțin decît cuantumul indemnizației minime lunare pentru creșterea copilului a persoanei asigurate, determinate în modul stabilit de Guvern, în cazul solicitării opțiunii prevăzute la alin. (1) lit. a) din prezentul articol, or, baza de calcul al indemnizației de maternitate acordate angajatului o constituie venitul mediu lunar.

Conform prevederilor art. 124 alin. (1) și (2) din Codul muncii, femeilor salariate și ucenicilor, precum și soțiilor aflate la întreținerea salariaților, li se acordă un concediu de maternitate ce include concediul prenatal cu o durată de 70 de zile calendaristice (în cazul sarcinilor cu 3 și mai mulți feți – 112 zile calendaristice) și concediul postnatal cu o durată de 56 de zile calendaristice (în cazul nașterilor complicate sau nașterii a doi sau mai mulți copii – 70 de zile calendaristice), plătindu-li-se pentru această perioadă indemnizații în modul prevăzut la art.123 alin.(2). În baza unei cereri scrise, persoanelor asigurate indicate la alin. (1), după expirarea concediului de maternitate, li se acordă un concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului pînă la vârsta de 3 ani, cu achitarea indemnizației din bugetul asigurărilor sociale de stat.

La rîndul său, în corespundere cu art. 27 alin. (1) și (2) din Legea privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări nr. 289 – XV din 22.07.2004, indemnizația de asigurări sociale poate fi solicitată, în bază de acte justificative, în termen de 12 luni calculat de la data îndeplinirii condițiilor de stabilire a acestei indemnizații, iar ajutorul de deces – din ziua următoare zilei de deces. Indemnizația pentru creșterea copilului pînă la împlinirea vârstei de 3 ani solicitată după 12 luni de la data nașterii copilului se stabilește retroactiv, dar nu mai mult decît pentru 12 luni premergătoare datei solicitării, dacă solicitarea a avut loc pînă la împlinirea de către copil a vârstei de 3 ani. Indemnizația stabilită, dar neîncasată la timp se plătește retroactiv pe o perioadă de cel mult 3 ani anteriori datei solicitării.

Sub acest aspect, instanța de recurs consideră însă, că concluzia instanțelor de judecată cu privire la respingerea repunerii în termen a acțiunii și respingerii acțiunii depusă de Tatiana Timercan ca fiind depusă tardiv este una pripită, bazată doar pe susținerile invocate de către Inspectoratul General pentru Situații de Urgență.

Or, conform art. 27 alin. (3) din Legea privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări nr. 289 – XV din 22.07.2004, indemnizația neplătită la timp din vina organului care o stabilește sau o plătește se achită fără nici o limită în termen.

Prevederi similare se regăsesc și în pct. 10 din Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 108 din 3.02.2005.

Astfel, potrivit prevederilor legal enunțate, indemnizațiile neplătite la timp din vina organului care le stabilește și/sau le plătește se achită pentru perioada anterioară fără nici o limitare în termen.

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs consideră că, instanțele de judecată, ingnorând prevederile citate, în mod superficial au trecut asupra circumstanțelor cauzei și prematur au constatat încălcarea de către recurentă a termenului de prescripție de adresare cu cerere pentru achitarea indemnizației pentru creșterea copilului, or, în prezenta speță nu s-a stabilit a cui este vina în neachitarea indemnizației, conform celor susținute de reclamantă și dacă aceste cerințe sunt legale, ca persoană asigurată în virtutea legii.

La acest capitol, Colegiul reține că în scopul protecției sociale a familiilor cu copii, Guvernul prin hotărârea nr. 108 din 3.02.2005 a aprobat Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă.

Așa-dar, conform pct. 12 lit. b) din Regulamentul vizat, asigurării sistemului public de asigurări sociale au dreptul la indemnizație de maternitate.

Iar, pct. 97 lit. a) din același Regulament indică că, plata indemnizațiilor de asigurări sociale prevăzute la pct.12 lit. b) din prezentul Regulament se efectuează integral de la bugetul asigurărilor sociale de stat din prima zi.

Totodată, instanța de recurs reiterează la caz și art. 30 din Legea Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale nr. 93 din 5 aprilie 2007 (în vigoare la momentul acordării concediului de îngrijire a copilului), conform căruia colaboratorii Serviciului sînt supuși asigurării obligatorii de stat în condițiile și în modul stabilite de legislație.

Prin urmare, Tatiana Timercan la momentul acordării concediului de îngrijire a copilului avînd statut special de colaborator a serviciului, se bucura de dreptul la valorificarea pretențiilor sale prevăzute de prevederile legale sus menționate.

În caz contrar se va încălca principiul egalității în drepturi, or, admiterea unei discriminări a acesteia ca persoană ce beneficiază de indemnizații pe linia asistenței sociale este inadmisibilă într-o societate democratică unde statul ocrotește maternitatea, copiii și tinerii, stimulând dezvoltarea instituțiilor necesare.

Aceste circumstanțe au rămas fără o apreciere juridică, deși urmau a fi verificate și analizate minuțios întru soluționarea corectă a litigiului, motiv pentru care decizia instanței de apel urmează a fi casată, iar cauza remisă la rejudecare.

Colegiul civil și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, în temeiul celor menționate, precum și a actelor legislative și normative enumerate, consideră că instanța de apel urmează să aprecieze cu exactitate a cui este vina că la caz recurentei nu i s-a calculat și achitat indemnizația lunară pentru perioada aflării sale în concediul de îngrijire a copilului Taisia Timercan, pînă la împlinirea vârstei de 3 ani, în perioada din 15.09.2013 pînă la 2.01.2015 (data revenirii la serviciu) în cuantumul stabilit pentru persoane asigurate, având în vedere că Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale prin ordinul nr. 109 ef din 13 septembrie 2013 i-a acordat Tatianei Timercan concediu pentru îngrijirea copilului pînă la vârsta de 3 ani, pentru perioada 15.09.2013 – 22.03.2016, însă contrar prevederilor art. 124 alin. (2) din Codul muncii nu i-a achitat indemnizația cuvenită.

Or, la momentul survenirii riscului asigurat Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale avea obligația de a stabili, calcula și achita Tatianei Timercan indemnizația pentru întreținerea/îngrijire a copilului pînă la vârsta de 3 ani în condițiile prevăzute de legislația în vigoare, condiție însă ce nu se atestă la caz.

Reieșind din specificul acțiunii deduse judecării, precum și în scopul stabilirii temeiniciei sau netemeiniciei pretențiilor, alături de cele constatate, era indispensabil de a examina cauza în fond și de a verifica cerințele formulate prin prisma particularităților instituite de Legea privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări nr. 289 – XV din 22.07.2004.

Ca consecință, această circumstanță este apreciată de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție drept o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs. Or, instanța de apel nu s-a expus asupra fondului cauzei.

În aceste circumstanțe se atestă că instanța de apel a interpretat greșit normele de drept material cu privire la curgerea termenului de prescripție pentru adresare cu cererea prealabilă și cu cererea de chemare în judecată și luând în considerare că cauza a fost examinată în prima instanță și în ordine de apel doar prin aspectul tardivității acțiunii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a trimite cauza la rejudecare în vederea examinării fondului cauzei.

Ca urmare, în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii. De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

În contextul dat, instanța de recurs reține că cele descrise cert indică la examinarea superficială a apelului, fără a fi supusă controlului temeinicia și corectitudinea soluției date de prima instanță prin prisma prevederilor legale.

În speță, prezintă relevanță și faptul că folosirea criteriilor pentru determinarea corectă a naturii juridice a litigiului dat, reieșind din specificul acestuia, presupune prin sine lămurirea completă și pe bază de dovezi certe a situației de fapt, care, este diferită de la caz la caz.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitate să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul depus de Tatiana Timercan, de a casa decizia instanței de apel și de a restitui cauza spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, într-un alt complet de judecători.

În conformitate cu art. 247, 248 alin. (1) lit. d) și alin. (2), art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Tatiana Timercan.

Se casează decizia din 3 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la acțiunea depusă de Tatiana Timercan împotriva Inspectoratului General pentru Situații de Urgență al MAI cu privire la repunerea în termen a acțiunii, recunoașterea ilegalității răspunsului, obligarea achitării indemnizației pentru îngrijirea și creșterea copilului, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Nina Vascan